

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/80/2018
Identifikačné číslo spisu: 8316205631
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8316205631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Humenská energetická spoločnosť, s. r. o. so sídlom Chemlonská 1, Humenné, IČO: 31 728 812, právne zastúpeného: Advokátska kancelária Bröstl & Čentík, s. r. o., so sídlom Rázusova 1, Košice, IČO: 50 560 611, proti žalovanému: Spoločenstvo vlastníkov bytov v dome na Dobrianskeho ul. č. 1675/61,63, Humenné, so sídlom Dobrianskeho 1675/61,63, Humenné, IČO: 37 793 586, právne zastúpenému JUDr. Vladimírom Šatníkom, advokátom, so sídlom Mierová 64/2, Humenné, o zaplatenie 2.527,47 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Cb/95/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. apríla 2018, č. k. 3Cob/15/2018-131, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného o d m i e t a.

Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. apríla 2018, sp. zn. 3Cob/15/2018, potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 29. novembra 2017, č. k. 21Cb/95/2016-85, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.527,47 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 233,33 eura od 26. marca 2016 do 10. mája 2016, zo sumy 159,07 eura od 11. mája 2016 do zaplatenia, zo sumy 233,33 eura od 27.apríla 2016 do zaplatenia, zo sumy 233,33 eura od 26. mája 2016 do zaplatenia, zo sumy 233,33 eura od 25. júna 2016 do zaplatenia, vo výške 8% ročne zo sumy 233,33 eura od 27. júla 2016 do zaplatenia, zo sumy 239,18 eura od 26. augusta 2016 do zaplatenia, zo sumy 239,18 eura od 27. septembra 2016 do zaplatenia, zo sumy 239,18 eura od 27. októbra 2016 do zaplatenia, zo sumy 239,18 eura od 25. novembra 2016 do zaplatenia, zo sumy 239,18 eura od 27. decembra 2016 do zaplatenia, zo sumy 239,18 eura od 27. januára 2017 do zaplatenia, paušálnu náhradu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 40 eur a to všetko v lehote 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. Rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že medzi stranami sporu bola 2. januára 2007 uzatvorená zmluva o dodávke tepla č. XX/XX/HES, v ktorej sa žalovaný zaviazal platiť za dodávku tepla žalobcovi cenu za teplo vo vyfakturovanej výške, pričom žalovaný si

túto povinnosť neplnil za fixné zložky tepla za obdobie február 2016 až apríl 2016, resp. aj za obdobie od mája 2016 do decembra 2016.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)]. V súvislosti s prípustnosťou podaného dovolania poukázal na ust. § 422 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a na to, že v danom prípade napadnutý výrok odvolacieho súdu prevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy, ide o spor s ochranou slabšej strany, pričom táto skutočnosť vyplýva aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie. Dovolateľ špecifikoval viacero právnych otázok, od vyriešenia ktorých (podľa jeho názoru) záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tieto otázky ešte neboli v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešené. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne navrhol rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že žalobu zamietne.

3. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie žalovaného považuje za neprípustné podľa § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a navrhol ho odmietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas dovolateľ zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

5. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

6. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (písm. a/), ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b/) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. c/).

7. Podľa § 422 ods. 1 C. s. p., dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmena a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

8. V predloženej veci podal žalovaný dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. s tým, že v danom prípade bola splnená podmienka podľa § 422 ods. 1 C. s. p., keďže ide o spor s ochranou slabšej strany a napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu prevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy.

9. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je limitovaná jednak negatívnym výpočtom rozhodnutí, proti ktorým nie je dovolanie prípustné (§ 421 ods. 2 C. s. p.), ako aj obmedzením prípustnosti dovolania na základe tzv. bagateľného (majetkového) cenzu, t.j. prípustnosť dovolania je vylúčená vo veciach, predmetom ktorých je peňažné plnenie v určitej výške (§ 422 C. s. p.). Na posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 C. s. p. bolo zavedené jednotné hodnotiace kritérium - desaťnásobok minimálnej mzdy, bez ohľadu na hmotnoprávny základ sporu, pričom výnimku z uvedeného predstavujú spory s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy C. s. p., pri ktorých je

bagateľný cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy. Na príslušenstvo pohľadávky sa pri určení výšky peňažného plnenia neprihliada. Pre určenie výšky minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

10. V tomto smere je však potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/238/2013, 3Cdo/44/2016, 5Cdo/264/2014, 8Cdo/13/2016). Z uvedeného potom vyplýva, že dovolací súd z hľadiska vyriešenia otázky splnenia podmienok dovolacieho konania nie je viazaný tým, ako vec právne posúdili sudy nižších stupňov.

11. Dovolací súd, skôr než mohol pristúpiť k prejednaniu dovolania žalovaného, sa musel vysporiadať s otázkou, či v predloženej veci ide o spor s ochranou slabšej strany, konkrétne, či ide o spotrebiteľský spor.

12. V zmysle § 290 C. s. p. je za spotrebiteľský spor považovaný spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorý vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto zmluvou súvisí. Z uvedenej definície vyplývajú dve podmienky, pri naplnení ktorých možno spor považovať za spotrebiteľský:

1/ ide o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom,

2/ tento spor musí nevyhnutne vyplývať zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto zmluvou súvisieť.

13. Pri otázke či ide o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom je potrebné vychádzať z hmotnoprávnej definície dodávateľa a spotrebiteľa v čase uzavretia zmluvy, ktorá je upravená v Občianskom zákonníku. Dodávateľom, podľa § 52 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v znení účinnom do 31. decembra 2007, bola osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Za spotrebiteľa bola podľa § 52 ods. 3 OZ v znení účinnom do 31. decembra 2007 považovaná osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 7 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, spoločenstvo je právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá spravuje spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu, nebytové priestory, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ďalej len „spoločné nebytové priestory“), príslušenstvo a prísluší pozemok vrátane ich údržby a obnovy. Spoločenstvo zabezpečuje plnenia spojené s užívaním bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo vzniká dňom zápisu do registra spoločenstiev vedenom obvodným úradom v sídle kraja (ďalej len „správny orgán“) príslušným podľa sídla spoločenstva (ďalej len „register“).

15. Dovolateľ má za to, že v čase uzavretia zmluvy o dodávke tepla so žalobcom, mal ako právnická osoba podľa § 7 vyššie citovaného zákona, v zmysle vtedy platnej právnej úpravy postavenie spotrebiteľa.

16. Pojem „spotrebiteľ“ bol do Občianskeho zákonníka zavedený zák. č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, a ktorým došlo k transpozícii smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a súvisiacich zárukách. Smernica č. 93/13/EHS v čl. 2 písm. b/ definuje spotrebiteľa ako: „akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu“. Článok 1 bod 2 písm. a/ smernice č. 1999/44/ES pojem spotrebiteľ definuje ako: „akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách spadajúcich do pôsobnosti tejto smernice koná s cieľom, ktorý sa netýka jej obchodných činností, podnikania alebo profesie“.

17. Uvedené smernice síce vychádzali z princípu tzv. minimálnej harmonizácie (na rozdiel od smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa

zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, ktorá je v zmysle jej čl. 4 postavená na tzv. maximálnej harmonizácii) avšak, v záujme zaistenia dodržania cieľov sledovaných uvedenými smernicami v oblasti spotrebiteľských zmlúv, je potrebné zohľadniť definíciu pojmu „spotrebiteľ“ uvedenú v smerniciach pri jeho výklade v ust. § 52 ods. 3 OZ v znení účinnom do 31. decembra 2007.

18. Autonómny charakter pojmov práva Európskej únie znamená, že výklad smerníc ako aj vykonávajúcich úprav v rámci vnútroštátneho práva, musí byť braný v kontexte práva Európskej únie, a nie v kontexte vnútroštátneho práva (rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. októbra 1976 vo veci LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG proti Eurocontrol). Na základe uvedeného je preto nevyhnutné pojem „osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti“ vykladať eurokonformne, a v tomto zmysle reštriktívne. V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na výklad pojmu „spotrebiteľ“, ktorý podal Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 22. novembra 2001 v spojených veciach (C-541/99 a C-542/99) Cape Snc proti Idealservice Srl a Idealservice MN RE Sas proti OMAI Srl: „pojem spotrebiteľ uvedený v článku 2 písm. b/ Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať tak, že sa týka výlučne fyzických osôb.“ Z uvedeného potom vyplýva záver, že spotrebiteľom, na účely § 52 ods. 3 OZ v rozhodnom znení môže byť len fyzická osoba; a contrario je tak rozšírenie definície pojmu „spotrebiteľ“ aj na právnické osoby vylúčené.

19. Na podporu tohto výkladu je potrebné poukázať na to, že právna úprava platná v súčasnosti definuje spotrebiteľa výlučne ako fyzickú osobu - § 52 ods. 4 OZ, § 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 2 písm. d/ zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

20. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ žalovaný pri uzatváraní zmluva o dodávke tepla č. 19/06/HES nevystupoval v postavení spotrebiteľa, v predloženej veci nejde o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom a preto neboli naplnené podmienky, pre ktoré by bolo možné považovať tento spor za spor spotrebiteľský podľa § 290 C. s. p.

21. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že sa v predloženej veci nejedná o spor s ochranou slabšej strany podľa § 290 a nasl. C. s. p. a preto prípustnosť podaného dovolania bolo potrebné posúdiť z hľadiska ust. § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

22. Žalovaný napadol dovolaním výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 2.527,47 eura s príslušenstvom. Predmetom dovolacieho prieskumu má byť teda rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 2.527,47 eura.

23. Výška minimálnej mzdy v čase začatia konania - 13. júna 2016 bola 405 eur (§ 1 písm. a/ nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 279/2015 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2016). Dovolanie žalovaného tak smeruje proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu o peňažnom plnení, ktoré neprevyšuje desaťnásobok výšky minimálnej mzdy za uvedený rok (10 x 405 eur = 4.050 eur). Dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. vyvodiť nemožno.

24. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal jeho dôvodnosťou.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.